

NDENDAANDI LISLAAMIYANKOORI MURITANI

Teddungal - Musidal - Potal

JAAGORDU NEHDI E WAYLO TIPPUDI JADDE

DUDAL 'BAMTAARE E JADDE 'DEM'DE NGENNDIJE
(IPELAN)

Deftere taro Pulaar Tolno1

IPELAN

NAATIKA

Ngam wallude sukaaɓe muritaninaaɓe janngoobe haa yellitoo he njangiin taro gila he puɗdogol jannde maɓɓe, IPELAN (Duɗal ngam ɓamtude e Jannginginde demɗe Ngenndiije) wallifii deftere tolno gadano he demngal ngenndiwal fulfulde (Pulaar) he laawol hakkundeewol. Deftere nde wadanaa dum ko janngoobe lohotoobe fuddotoobe (tolno 1, ɓe demngal mumen neeniwal wonaa pulaar). Ko nde kuutoragal, ko nde dowoore jannginginoowo haa janngoobe mum mbaawa haalde e tarde. Ndee deftere mahaa ko he dooftogol ceɗde laawol hakkundeewol : konngol, kelme, kijjande, alkulal , kijjannde, kelme,winndannde taro.

Laawol cuɓangol ngol naamnii he ko teenji ko :

- Huutoraade ko duumii deftere janngoowo ngam wadde denndaangal cofte haala e taro he nder jannginirdu.
- Rokkude janngoowo o fartaɗɗe joofaade ko o janngata koo tawo omo wadti heen hakkille makko.
- Rokkude janngoowo o fartaɗɗe tarde daande dow ɱalnde kala binndannde kollitaade de.

Deftere nde ko kuutoragal balliitoowal jannginginoowo e janngoobe he nder jannginirdu . Ko nde nafoore meere meere dowoore janngoobe fayde he yellitaare mumen he taro.

Wallifiibe ndeedo deftere jaabondiral e Taro ko :

- Muhammadu Alasan Bah : Koroowo jaɗde leslere, Duɗal ngam ɓamtaare e Jaɗde Demɗe Ngenndiije
- Siley Aamadu Bah : Koroowo jaɗde leslere, Duɗal ngam ɓamtaare e Jaɗde Demɗe Ngenndiije
- Muhammed Hadiya Deh : Koroowo jaɗde hakkundeere, Duɗal ngam ɓamtaare e Jaɗde Demɗe Ngenndiije
- Ibrahima Niana Ba : jannginginoo, Duɗal ngam ɓamtaare e Jaɗde Demɗe Ngenndiije
- Mbaye MamadouKoroowo jaɗde leslere, fanniyanke gondo he fooftere mum

kollitgol deftere nde :

Musidbe janninoobe teddube, banndiraabe teddube, jiknaabe e sukaabe am janngoobe.

Ndeedoo deftere jaabondiral e taro waɗanaa dum ko sukaabe janngoobe lohotoobe, ɓe duɗe leslese tolno 1 he demngal Fulfulde (Pulaar).

Deftere nde waɗi ko lowe jeegom (6) peccoriide hono nii :

- 1-Terde galle
- 2-Janɗe e nehdi
- 3-Cellal
- 4-Pijirlooji e coftal balli
- 5-Fitiram-golle
- 6- juulɗeele

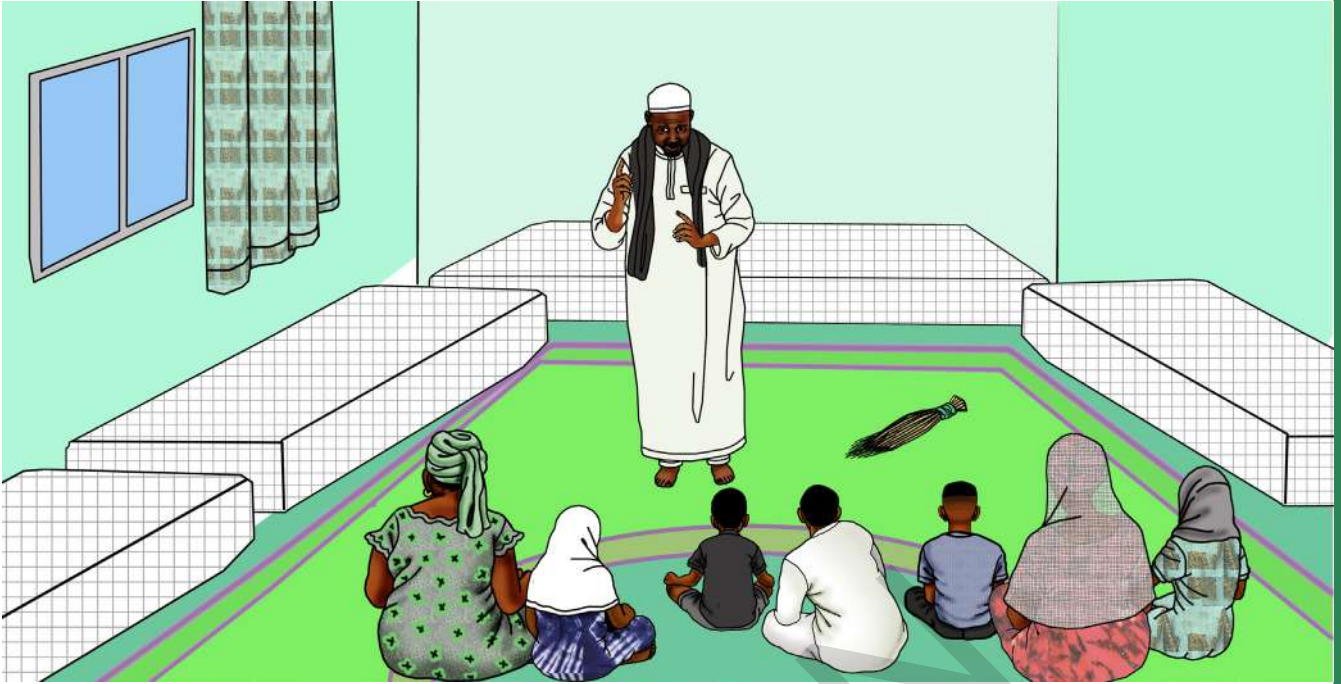
Deftere nde waɗi ko kelle 128 peccoriide hono nii :

- Kebe kuubtidinde 12
- Binndande 56 jaabondiral
- Binndande 56 taro
- Reftooji 06

Lowe joy (4) gadiide ɗe, lowre heen kala ina soomi binndande jeenay(9) jowitiide he haala e taro. Lowre joyabiire nde waɗi ko binndande jeetati (8). Winndannde waɗtindiinde nde noon, waɗi tan ko binndande joy (5). Dee binndande, winndannde heen kala noon woni ko he kelle ɗiɗi (2).

Gardiifo Duɗal IPELAN: Professeur MBU SETA JAGANA

NDER GALLE

Faati - Hammadi- Muktaar - Galle – Baaba - Neene - Suudu- Taano-Kaaw - mawni am
Aali -kumba- Sila - latiji - isin
Idi - Biidi - jam - samori - Tinnoden- jeere
Coktirde - bottaari - Defano -saggini-boyngal
Bolol- baawdo - ndefu - Borti - tobo-
Mbadoyii - boli - ataay - jiygol - beñe jaggaama - Doole - maaro - teewu - Ñal-
da - Moodi - ngottoo - Eli - dewgal - Dadde wertude - altine - tufam - laabal - moyyii
sanne - neema - eeri - jeedidi - boowal buubdam – Umaru - hoddu - hodata - Heñaare
laabeden.

NAATIRKA

Ngam wallude sukaaɓe muritaninaaɓe janngooɓe haa yellitoo he njangiin taro gila he puɗɗogol jannde maɓɓe, IPELAN (Duɗal ngam bamtude e Jannginde demɗe Ngenndiije) wallifii deftere tolno gadano he demngal ngenndiwal fulfulde (Pulaar) he laawol hakkundeewol. Deftere nde wafanaa dum ko janngooɓe lohotoobe fuddotooɓe (tolno 1, be demngal mumen neeniwal wonaa pulaar). Ko nde kuutoragal, ko nde dowoore jannginoowo haa janngooɓe mum mbaawa haalde e tarde. Ndee deftere mahaa ko he dooftogol ceɗɗe laawol hakkundeewol: konngol, kelme, kijjande, alku-
lal ,
kijjannde, kelme,winndannde taro.

Laawol cuɓaŋgol ngol naamnii he ko teenji ko :

- Huutoraade ko duumii deftere janngoowo ngam waɗde denndaangal cofte haala e taro he nder jannginirdu.
- Rokkude janngoowo o fartaŋɗe joofaade ko o janngata koo tawo omo waɗti heen hakkille makko.
- Rokkude janngoowo o fartaŋɗe tarde daande dow ŋalnde kala binndande kollitaade de.

Deftere nde ko kuutoragal balliitoowal jannginoowo e janngoobe he nder jannginirdu . Ko nde nafoore meere meere dowoore janngoobe fayde he yellitaare mumen he taro.

Wallifiibe ndeedo deftere jaabondiral e Taro ko:

- Muhammadu Alasan Bah Koroowo janɗe leslere, Dufal ngam Bamtaare e Janɗe Demɗe Ngenndiije
- Siley Aamadu Bah Koroowo janɗe leslere, Dufal ngam Bamtaare e Janɗe Demɗe Ngenndiije
- Muhammed Hadiya Deh Koroowo janɗe hakkundeere, Dufal ngam Bamtaare e Janɗe Demɗe Ngenndiije
- Ibrahima Niana Ba jannginoowo, Dufal ngam Bamtaare e Janɗe Demɗe Ngenndiije
- Mbaye Mamadou Koroowo janɗe leslere, fanniyanke gonɗo he foofere mum

kollitgol deftere nde :

Musidɓe jannginoobe tedduɓe, banndiraabe tedduɓe, jiknaabe e sukaaɓe am janngoobe. Ndeedoo deftere jaabondiral e taro waɗanaa dum ko sukaaɓe janngoobe lohotoobe, ɓe duɗe leslese tolno 1 he demngal Fulfulde (Pulaar).

Deftere nde waɗi ko lowe jeegom (6) peccoriide hono nii :

- 1-Terde galle
- 2-Janɗe e nehdi
- 3-Cellal
- 4-Pijirlooji e coftal balli
- 5-Fitiram-golle
- 6- juulɗeele

Deftere nde waɗi ko kelle 128 peccoriide hono nii :

- Keɓe kuubtidinde 12
- Binndande 56 jaabondiral
- Binndande 56 taro
- Reftooji 06

Lowe joy (4) gadiide de, lowre heen kala ina soomi binndande jeenay(9) jowitiide he haala e taro. Lowre joyaḅiire nde wadi ko binndande jeetati (8). Winndannde wadtindiinde nde noon, wadi tan ko binndande joy (5). Dee binndande, winndannde heen kala noon woni ko he kelle diidi (2).

NEHDI E JANDE

Almubbe - luutotoodo - Kummba - uurde – guurte- Wuurde - buraana - lati - Ayiiba - eywa yidbe - Jabbiima - jande - neene - Sukaabe- layyiima - ngudditi – Boyya - woyyoo - hayyoo Layya - Mayyaa - yahaani - Ngummoden ngabboden - Abbomo - boolo - abba - Defte lekkon - Buu-bu - Pitta - Booli - abbobe - Abba janngirdu - joodotaako – Kofee - njammdi - Doole - foofftere - pijen - Petten - bal - buluuje Kedee - taarik - ujunnaje - Almubbe - dingiral lekkon - Yeyoobe - Accaa - Harkille - riiwtude Guurte - Mbotto - Jeeri - Tuttu - tiyaataar telefon - Mbaañ

CELLAL

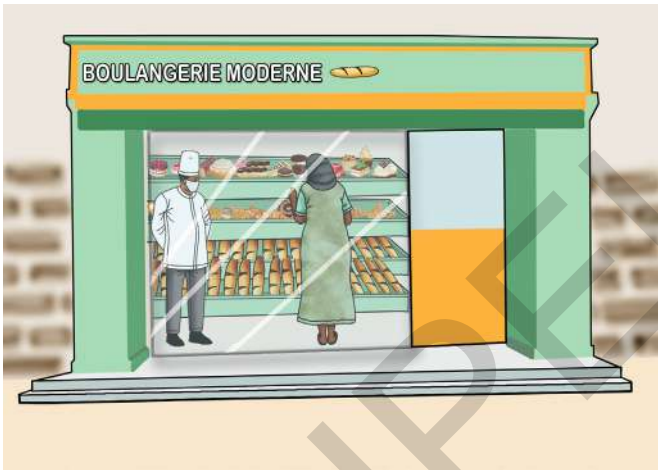
Sammba - kummba - doktoor - doga - Doktoor sal - laabal - Soodoro - saabunnde - ndiyam
Laabdam - njahden - Muusa - puddoroden
Bokki - paali - bohe - gaynude - dojja - mabbaado
Kabbon - ledde - mabbo - Bolo - pittoyen -
Saborii - doole - dispaseer - Laabdo - reedu - kodda - Rajo - ordinaas - Farmasiŋ - Paate - hofru
- podde - pasooje - pinguuji -
Keppi - noppi - coppi - feppi -
Rammata - riiwtaabe - doyrū - paawngal - ŋatonato.

PIJIRLOOJI E COFTAL BALLI

Daanaaki - kawgel - fuku - meer - ñaldi -dingiral - gaañiido - jam - njommu - jabbungal - jooddo
araraay- Tekkel - takko - fakka - Fokkude - kaaliidu - gaabi - bakke - gure - gude - gayi – goggo -
Nagge - sippiro - comci – Lammba - Mbay - caamel - Cokka - cowti - caggal -Caadngol - boortii
- dikkii - punndi - ruuyii cabbiimi - Socco - ñiiye ma - bawdi - buubaaji -cahaandi - puccu -
Taccirii - bakkii -Woli - suusi bulli - waali - Baawdo - wutte - feggere - ñaawoowo - faabu - hiisa
-Tiidnodee - famda suura - Winndoobe - Kajja - daroo – cot - diwtoowo - masiŋ - deppal - Leppi
- ceekiido -gaaraaji - falla - misoor - mburu - teemedere - murli - bammbaado - ndiftungu - ndikkiri
- kirsi -
ndamndi - cuurki - uura - dunndu

FITIRAM GOLLE/MECCE

Njulaagu - wutte - Hammadi - faati - sammba kummba - denndi - jarata - sappo - faandu -mbuudu - feggere - soodde - jonnde - gorko - janninoowo - winndoobe - binndi - janngata - mbaawii - ujundere - janngude - pulaar - farayse- arab - ñotoowo - ñootata - noosal - tuuba - noogasal - deppal - masiij - ceekirɗo - nuundudo - koltu - gaaraaji - ceekiido - wudere - biyoowo - mbuudu - mawdo - kodo - bammbaado jamma conndi jiiba fariij hubba ndiftungu fuur lahal gootal bunndu oorol

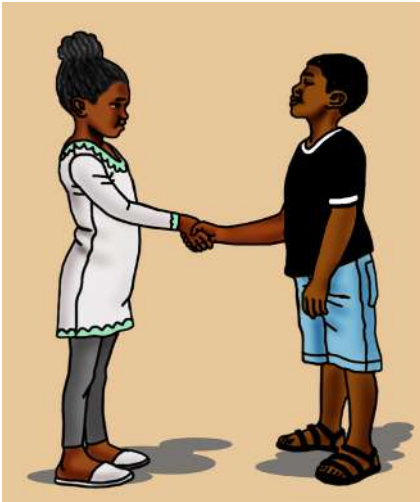
JULDEELE

Jeeytaare - baaba - Hammadi - Kummba - almaami
Ñalawma - feññaange - feññina - hobbe - hodde-
hoore - mum - yeende - yeewto - pummirgal
juul - mo - wuuri - juulde - taaske - moyyo - layya
juulde - koorka - mbabba - mbeewa - lammba- mbeltii mi
njarlu - puccu - moyyi - belde - sernaabe - wajuuji - jibineede - nelaado - beldi - hoore -
hitaannde - ngalu hannde - rokkude - buuteede - reento.

L1-W1 :

ALKULAL : A

- Hammadi : Jam waali ?
Faati : Yo a wuur !
Hammadi : Hol bee wonbe galle mon ?
Faati : ko Baaba am, Neene am, jom suudu mawni am,
taano am e kaaw am
Hammadi : Dum kay ko yimbe galle mon tan ngoni doon.
Faati : Ahaa kay, ko kambe tan.

Jam – am – Neene am - galle - jom suudu am- beya

Ja am am ga am ya
a a a a a a

ya Galle
kay Miñam
kambe Faati
miñi am beya

Hammadi mawni am noddii yimbe galle amen ina waajoo. Tawtoraa ko Baaba am, Neene am, jom suudu mawni am, kaaw am e taano am. Ko duum wadi hannde miin Faati mido weltii.

L1-W2 :

ALKULAL : AA

- Hammadi : Jam weeti Faati ?
Faati : Yo a wuur Hammadi !
Hammadi : Hol beya joodiibe nder galle ?
Faati : Ko baaba am, neene am, Hammadi mawni am
e Kummaba miñi am.
Faati : Eey mi faamii, ko yimbe galle mon tan ngoni
doon.

Jam – Faati – waali – wuur – Aali -Baaba

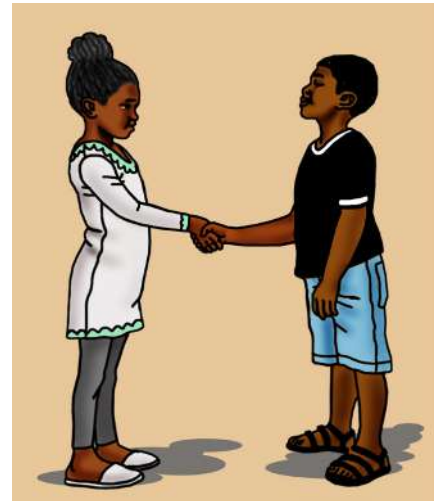
Faa waa aal baa
aa aa aa aa

Daado Faati
Paate Waali
Laabi Baaba
Am faamii

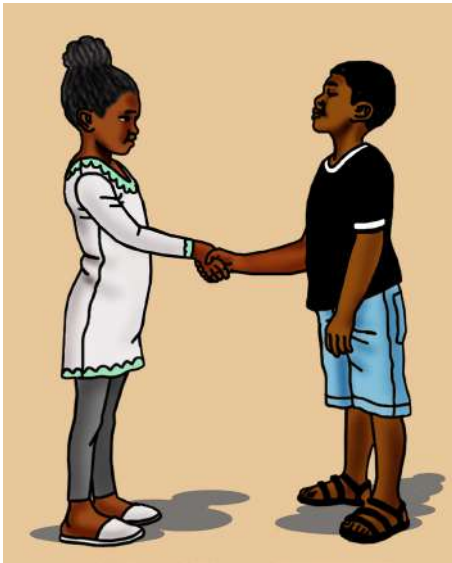
Baaba noddii Faati.

O wiya mo yo o tiidno he mawniraagel makko Hammadi.

Kadi yo o wadtu hakkille makko he Daali miñii ko.

L1-W3 :

- Hammadi : Jam ñalli Faati !
 Faati : Yo a wuur Hammadi, hol to ngoppuɗaa Idi ?
 Hammadi : Idi nana wondi e Sali to isin latiji too.
 Faati : Tigi tigi, yo Alla reen !
 Hammadi : A jaarama Faati, ndeke aɗa woyaa Idi miñe.

Sali – Idi – wonndi – isin – Sila – ñalli- miñe

Li di ndi si si li mi
 | | | | | |

Sali	Idi
Wonndi	Miñe
Isin	Tigi
Sila	ñalli

Hammadi, waɗ feere njahaa galle kaaw en, calmaana Sali e Idi. Be Cellaani, gila hanki be pinndi ko he paawle he be tuuta. Kono ellee Siidi wiya kam be caɓorii.

L1-W4 :

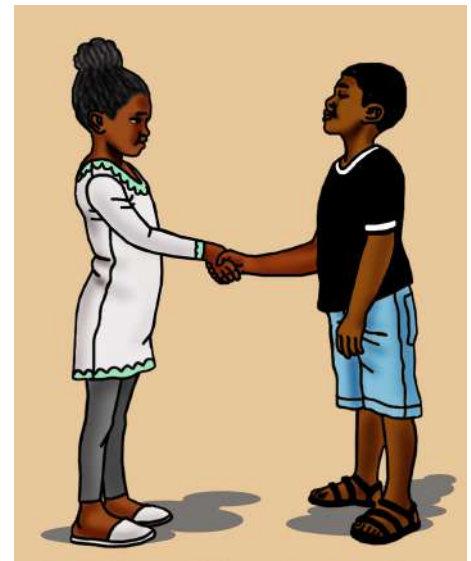
ALKULAL: I I

- Hammadi : Jam hiiri Faati!
 Faati : Yo a wuur Hammadi, hol ko nanantaa Idi ?
 Hammadi : miɗa sikki de o saɓorii.
 Faati : tiidno ar njahen salminoyde Idi, mi nanii o artii galle maɓɓe.
 Hammadi : Eey ar njahen !

Hiirii – Siidi – Biidi – samorii

Hii-rii sii bii rii
 ii ii ii ii ii

SBiidi	Injahii
sikki	artii
samorii	Idi
hiiri	tiidnoden

Jam ñalli kaawu Siidi, Idi heddii ko jeere.

O wiyii omo sikkittii tawo o naworii coktirde makko. Ko o donkuɗo yiitunde de.

Ko kanko nuli mi, yo mi yiilono mo de.

L1-W5 :

ALKULAL : O

Faati : Bottaari ndi ina weli !

Hammadi : Hol defdo ndi ?

faati : Saggini ndi ko Sali.

Hammadi : Sali ndeke ina waawi defde ?

Faati : Ko gorgol makko Pennda nehi mo, oon ko
baawdo ndefu.

gorgol- hol - Boyngal - ko - defdo - bottaari

Bo ho bo ko do bo
o o o o o o

toḅo

Bolol

Borti

Mo

defdo

bottaaje

bottaari

mbadoyi

Hecci hanki, Faati ñalli ko galle Hammadi en. Sali defani ɓe bottari mbelndi. Caggal bottaaje, ɓe payi galle Faati en, ko toon ɓe mbadoyi ataaye.

L1-W6 :

Hammadi : Boolo defi hannde ko laru ?

Faati : Ih, ko duum Boolo buri waawde !

Hammadi : Yah wiy mo yo o rottan en heen.

Faati : Alaa so booyii tan, njahen toon tawo o deftii.

Hammadi : Eey,wooroo laru ina weli mi !

Boolo – toon – wooroo - booyii – Dooro- joodfo

Boo too woo boo Doo joo
oo oo oo oo oo oo

ALKULAL : OO

doole

jooni

wooroo

joofii

booyii

Boolo

Eyyoo

Booli

Booli dawri hannde ko defde maaro e teewu. O mona wonndi e Boolo miñii ko. Ko duum wadi Hammadi dawaani hannde gese. Booli noddii Boolo e Moodi mbele ebe ñalda kambe fof. Booli deftii bottaari, he bena ngottoo. So be ngaynii be mbada ataaye.

L1-W7 :

ALKULAL : E

Hammadi : Eli en ndawri hannde ko fittude galle mumen.

Dadde : ko goonga kay, be ndefi ko maaro e teewu welko.

Hammadi : Wadde, ngaree njahen wottoyaade toon !

Dadde : Eey, he min ngara.

Eli – wertude – galle – Dadde – dewgal – Bele

El we de le de de be-le

E e e e e e e e

Eli

Altine

Bele

Dadde

Nder

Eyyoo

Geno

dewgal

Hammadi e Eli ndawri hannde ko fittude galle mum en. Ko duum wadi hannde sukaaɓe leegal ngal ko toon ndawri ina mballa be. Dadde e Eli nawaniibe tufam. Laaɓal galle ina moyyi sanne.

L1-W8 :

ALKULAL : EE

Beeli : Eey Baabooy, mi arii.

Baaba : leegal ngal fof nana fittee, toppitodee laaBal !

Beeli : ko goonga kay, leegal men hannde ma laaB cer.

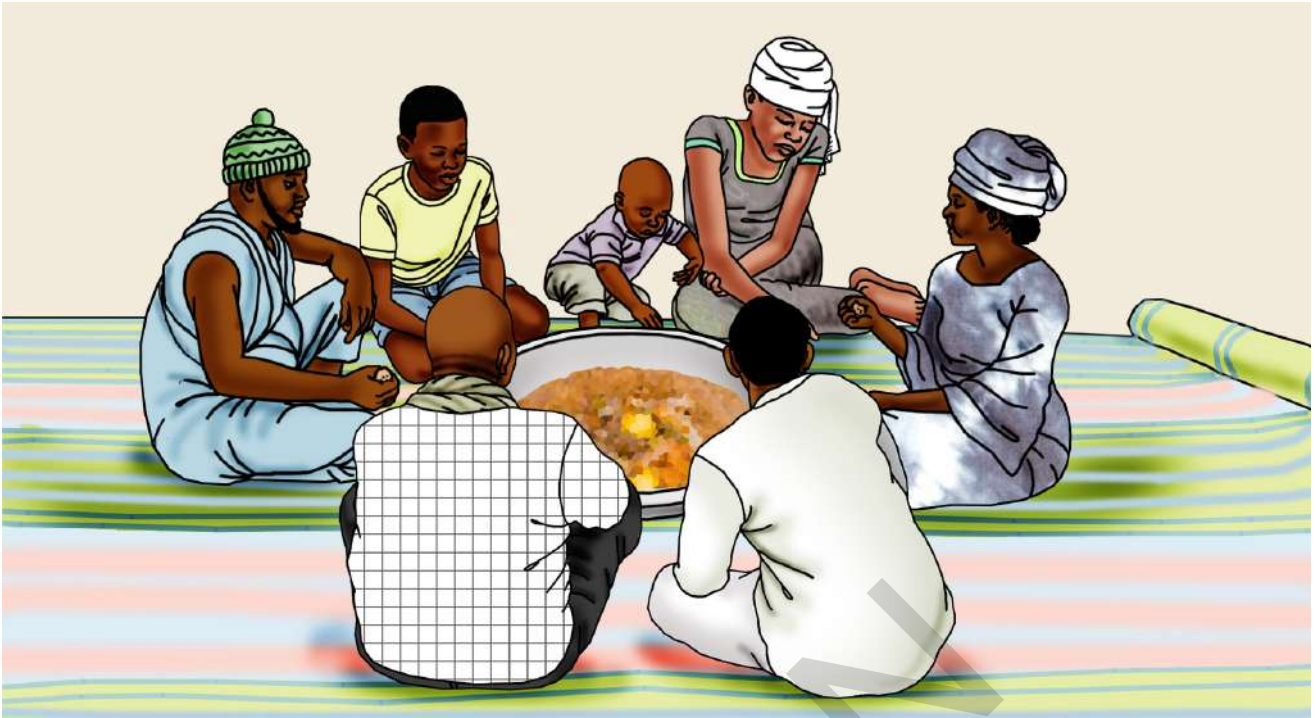
Beeli – eey – dee – fittee– eeri

Bee eey dee tee eer

ee ee ee ee ee

Beeli	leegal
deede	dee
fittee	Jeeri
jeedidi	ceeli

Dee balde jeedidi, boowal wuro ngoo fof ñallata ko fitteede. Ko duum wadi Beeli en hannde ndawaani gese jeeri, be ñalli ko fittude leegal maBbe. Deede Faati addaniibe ceeli e tufam buubdam.

Hammadi : Hol ko woni bottaari men hannde ?

Faati : Ko maaro e liddi !

Hammadi : Miɗa yidi maaro e liddi kono ko maaro e teewu
burani mi.

Faati : Ummo doon, maaro e liddi kay alaa ko foti
welde.

Hammadi : Deftu tan ngaddaa, min keydii !

Deftu tan ngaddaa, min keydii.

Deftu

tu

u u u u u

ndu

hoddu

Sibu

ustu

Umaar

woppu

ummo

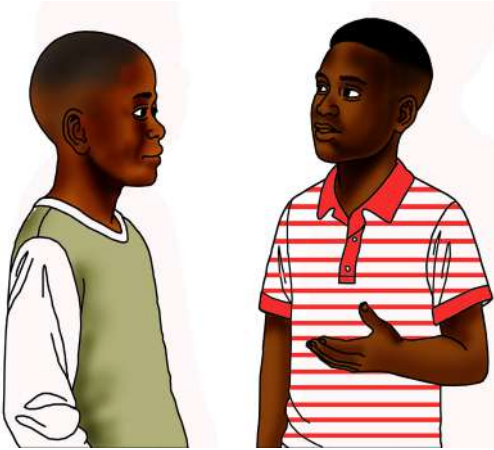
dum

Hammadi en ñalli ko galle kaawu.

Kaawu maɓɓe Umaar artii, o wonnoo ko Pari.

Be ngottii ko teewu e mburu. Hammadi e Faati mbeltime sanne.

REFTO1

Hammadi : Jam waali siidi !

Siidi : Yo a wuur Hammadi !

Hammadi : Hol bee joodiibe galle mon ?

Siidi : Ko Baaba am ,Neene am,Idi e Bookar mawni am.

Hammadi : Eey mi faami jooni !

Baaba waali galle Usmaan Bookar Neene Siidi
 Aa a aa a u oo ee ii i

Hannde, Hammadi hollii kam baaba mum, yumma mum, kaawu mum e jom suudu mawni mum. Alhamdullillaahi Hammadi ko suka moyyo.

L2-W1

ALKULAL : UU

Muktaar : Siidi, ceerno nana joodii, almuḅḅe men fof Ngarii.

Siidi : Miin hannde mi sellaani !

Muktaar : Suudo njahen, aan ko a feḅaa !

Baaba : Hee, keḅodee, njaltee he nduu suudu, njanngoyee !

suudo – suudu – luutaade

Luu	suu	luu
uu	uu	uu

luuti	guurte
luutotoodo	suudo
uurde	julde
suudu	wuurde

Caggal guurte julde taaske, jaḅde buuraana baḅtaama hannde. Almuḅḅe be fof ngarii kono ceerno woni tawo ko nder suudu mum yalḅaani. O wonno ko he julde !

Kummba : Umaar, Muktaar, yahdu dudal yontii.

Umaar : Padee haa ceerno yalta.

Baaba : Eywa ngumme, woodani on ko yahde !

Kummba: So yahdu yontii, jonnde ko ayiiba.

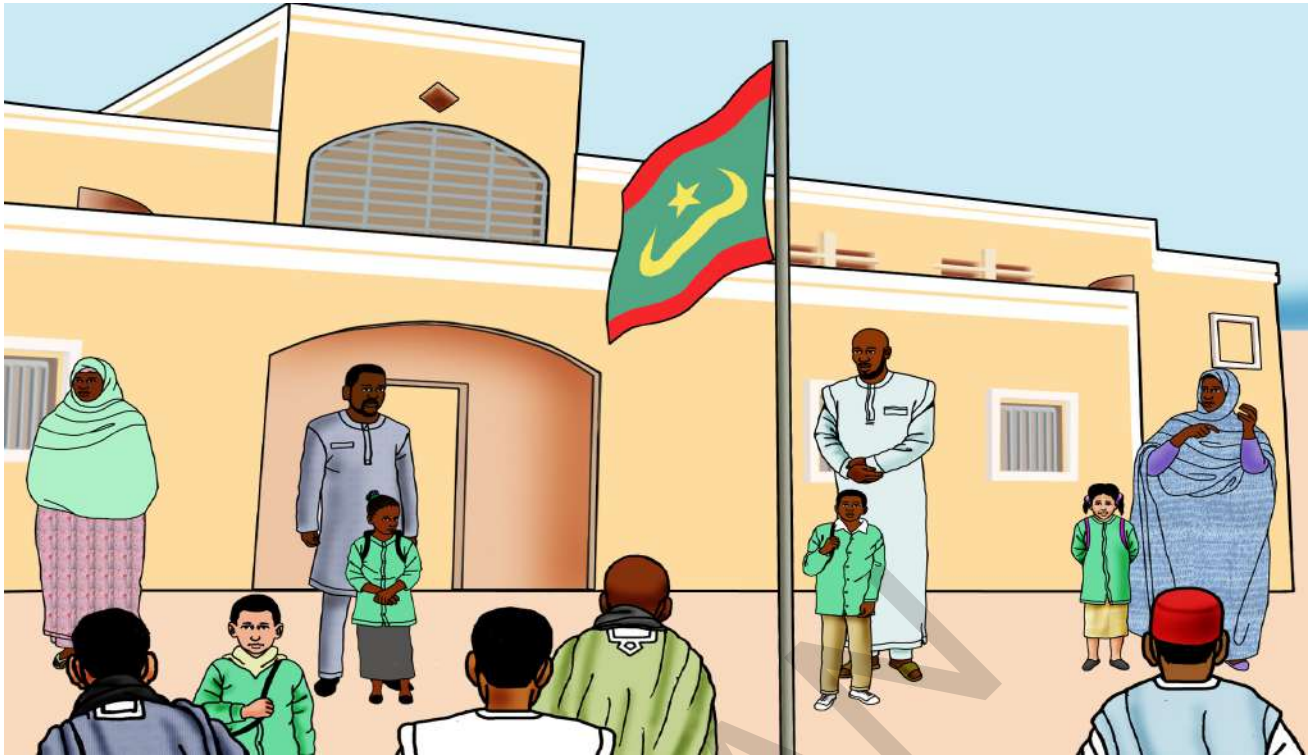
So yahdu yontii, jonnde ko ayiiba.

Yahdu yontii		ayiiba
Ya	yo	yii
Y	y	y

Yi	ye	yo	yu	ya
Yii	yee	yoo	yuu	yaa

Yaaya	Yahii
Yahde	Yidbe
Yiye	Yontii
Eywa	yontere

Sukaabe ndawii dudal buraana. Be tawii ceerno Yaaya ina joodii he dow nguru. Baaba yahii dudal Ceerno yaaya. Oon jabbiima mo, wiya mo : Bee sukaabe ko yidbe jande, toppito be.

Kummba : Baaba, lekkon udditii hannde !

Baaba : Mi soodanii on defte gila hanki.

Umaar : Miin noon mi yahaani lekkon hannde.

Kummba : Ngummodee njahen, jannginoowo rewii do gila naane. .

Umaar : Hannde ni mbele ina winnditee ?

Kummba : Eey kay, jiknaabe be fof nana ndarii damal biro direktээр.

Ibu e Buubu njahii to Baaba.

Ibu Buubu Baaba

Bu buu bu baa ba

B b b b b

Bi be bu bo ba

Bii bee buu boo baa

Boolo

Ibu

Bolol

Iba

Baaba

Boli

Boobo

jaabondiral

Baaba nana janngina sukaabe mum nder galle.

O mo janngina be taro, hiisa e jaabondiral.

Baaba wiya hoddiibe mum, jannde timmata ko he nder galle.

L2-W4 HE NDER JANNGINIRDU BB

Muktaar : Baaba, mi jannгойii lekкон !

Baaba : So a yahii, njoododaa yeeso, sara Bookar.

Moktaar : Baaba ar salminde jannгойnoowo amen, ko o debbo moyyo?

Baaba : Hay Boolo kay yo sawndo on mbate ina faama winndannde mum.

Moktaar : Eey, hay Babbaa ne yo o sawndo Boolo en.

Babbaa abbiima Boolo en.

Babba abbiima

abba abbi

abba ebbi abbi obbee ubbu ubbii ibbi ebbo

Abba

Ubbude

Ubbii

Abbiima

Abbere

Abbii

debbo

nebbam

Lekkon kummba en uddtitii hannde ; jannгойnoobe e sukaabe kala ngarii. Kummba abbiima jannгойnoowo mum ina jogii pittirdi. Babbaa e Abbaa ngabbiima kummba to jannгойnirdu mumen he Bena pitta ndu.

Neene : Jannginoowo mon nana nder janngirdu.

Kummba : Haa ; almuɓɓe fof naatii !

Neene : Mi nanii ko o debbo coftudo liggotoodo !

Baaba : Hol ko o jannginta on ?

Kummba : O mo janngina min taro, hiisa e binndol, ko o ganndo newiido.

Neene : Mi nanii o mo janngina hay karalle kese de.

Almuɓɓe naatii, he bena nder jannginirdu.

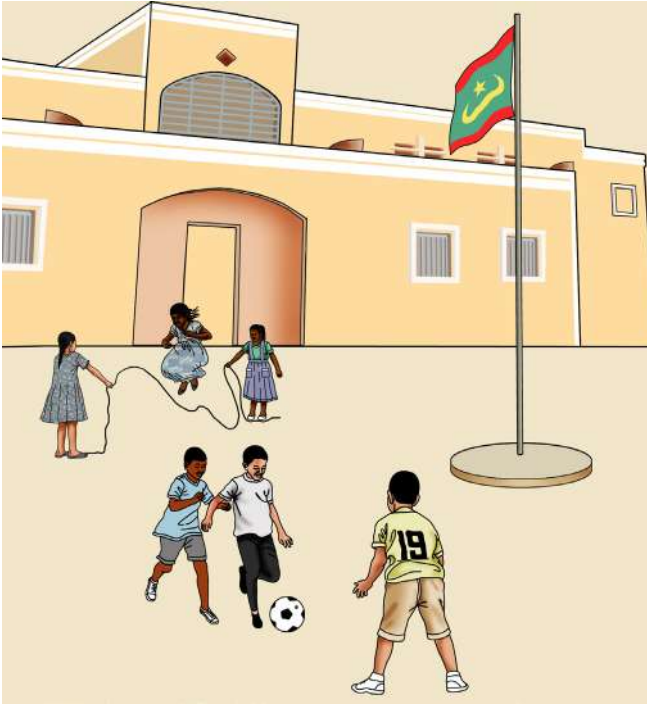
	naatii	bena	jannginirdu	
	naa	na	ni	
	n	n	n	
	ni	ne	no	nu
	nii	nee	noo	nuu

Neene	Jannginirdu
Nana	Naatii
Mon	Jannga
Nanii	Ina

Neene nani darii he damal jannginirdu. Jannginoowo o jabbiima mo. O weltaima no feewi he garal makko he sanne. Nde tawno o ari ko yewwtaade ngonka sukaaɓe makko.

L2-W6

ALKULAL : NN

Muktaar : Ngaree petten fuku bal !

Siidi : Mi arii, noddu Manna e Pennda !

Muktaar : Manna nani, Pennda noon nana too diwa boggol.

Siidi : Ko miin wonnoo gool hanki, hannde kam mi fettat !

Ko miin wonnoo gool hanki.

wonnoo

onnoo

nn

inni enne onno unnu anna

innii ennee onnoo unnuu annaa

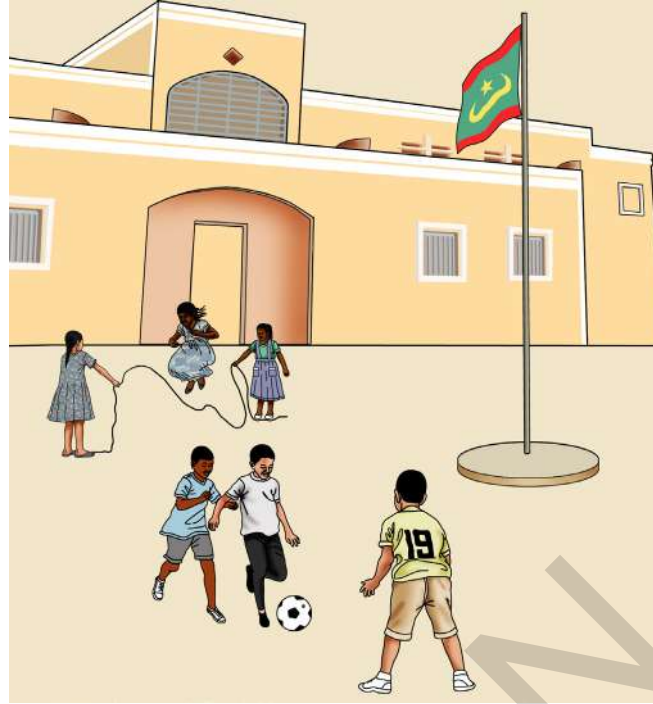
Sanne
wonnoo
hannde
Innii

Manna
Inneede
Finnii
Inna

Jannginoowo nana fooftii he nder jannginirdu mum. Sukaabe lekkon be nana pija he boowal foof-tere. Manna e Siidi nana petta fuku bal. Pennda e sehilaaBe mum nana ndiwa boggol. WodBe be nana ndiwa ina ngama ina ngulla.

L2-W7

ALKULAL T

Kummba : Ngaree ko fooftere pijen !

Faati : Ndiwen boggol, ko miin adatoo !

Kummba : Ko miin rewata he ma.

Faati : Hay Paate en nana petta fuku.

Kummba : fooftere gasii, payten he janɗe men.

fooftere gasii, payten he janɗe men.

Fooftere payten

t

t

ti te to tu ta

tii tee too tuu taa

Foti

Faati

payten

taartoo

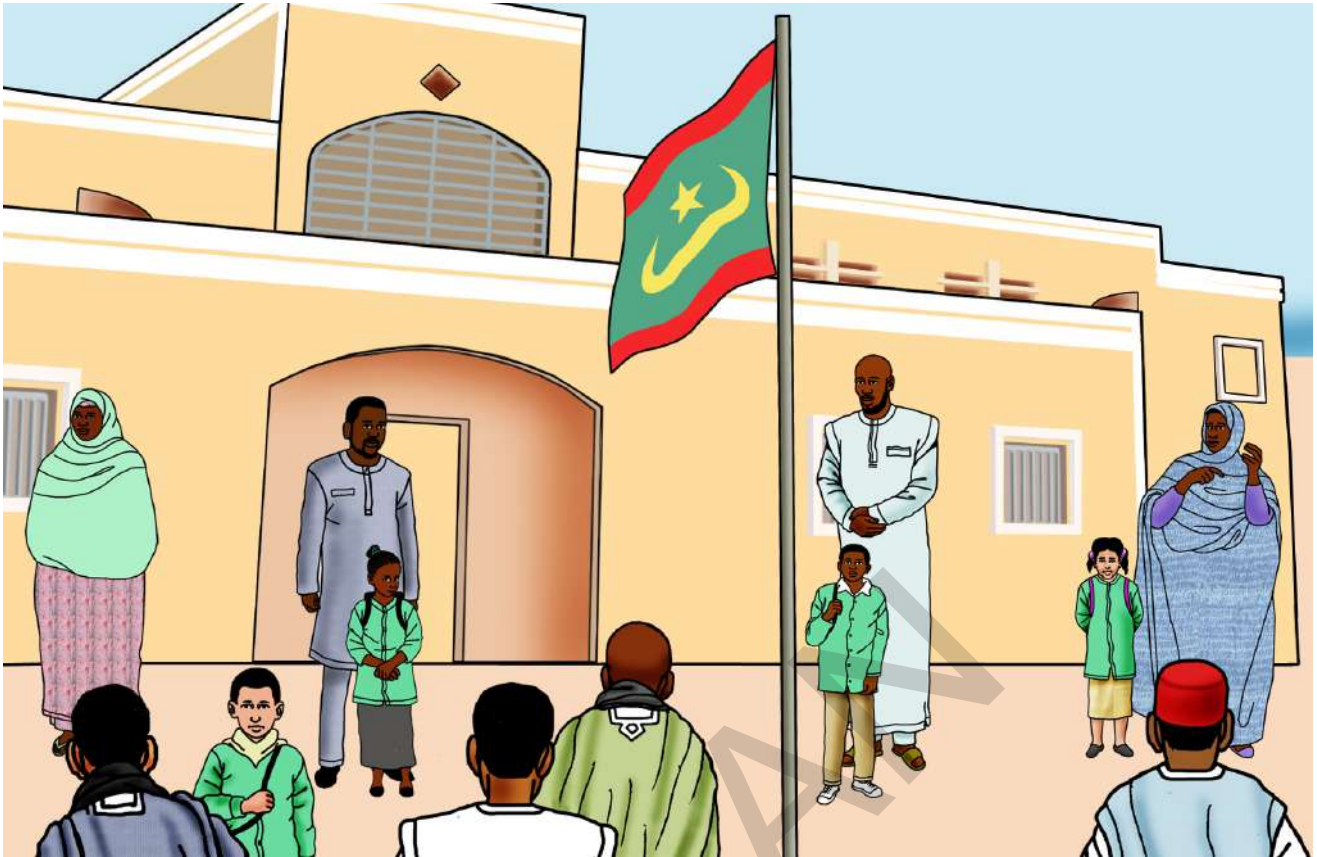
adatoo

fooftere

Tata

Ndentata

So fooftere arii sukaabe ndentata ko to dingiral lekkon. Bee ina ndiwa boggol, beya ina petta fuku. Beya ina ngulla ina taartoo janngirndu mumen. So fooftere gasii, sukaabe nduttoo he janɗe mumen.

Kummba : Muktaar, hol to njahataa guurte ?

Muktaar : Njahat mi ko to taanoo Tuttu en, aan ne hol to njahataa ?

Kummba : Njahat mi ko Rooso.

Muktaar : Miin paymi ko Jeeri.

Kummba : Rooso buri welde ina wafi kala ko miijida.

Muktaar : Hay Jeeri kay mettaani !

Muktaar, tottu taanoo Tuttu telefon.

	Tottu		Tuttu				
	ottu		uttu			Mettin	Tottaa
	tt		tt			Tottii	Wutte
itti	ette	otto	uttu	atta		Tottu	Hottude
ittii	ettee	ottoo	uttuu	attaa		Tuttu	Huttude

Muktaar yahii guurte to taanoo Tuttu en. 'Be kottii mo, dammuwol hirsaa huttaa. Muktaar tottii Taanoo mum telefon mo Baaba neldunoo mo. He sahaa guurte pijirlooji sukaaBe ina keewi kono ina wafi heen janngoobe. Gila Tuttu hebi telefon ñalnde fof ko o noddudo Baabo am o mo kalmoo mi.

REFTO :

Baaba : So on ngartii suudu Kayyaa, ko en yahooɓe lekkon.

Kumba : Lekkon wonaa uddii gila hanki ?

Neene : Alaa, hannde toon ina wadɗi dokkirkol njeenaaje.

Kummba : Neene soodan am ordinateer ko miin fof ɓuri toɓɓe.

Neene : Eey, maa Baaba ma soodane ordinateer.

guurte -yah-layya-neene- sanne- baaba- tottu-mbabba

So on ngartii suudu Kayyaa, ko en yahooɓe lekkon.

Kayyaa tottii Kummba ordinateer lobbo.

Yy t tt u n bb

Guurte

Janngirdu

Dudal

tottu

Yah

Layyaade

Sanne

abbaade

Baaba wiyii sukaabe mum so mi artii biro am, ko en yahooɓe lekkon. Mawɗo fedde jiknaabe sukaabe o wiyii lekkon uddii gila hanki. Hannde ko dokkirkol njeenaaje. Mi tottii yumma mon yo o soodan on comci kesi. Kummba ko janngowo ceeɓɗo. Ko kanko ardii lekkon o fof.

Sammba : Kummba, ar njahden to Doktoor Sal.

Kummba : Hol ko ngonndufa?

Sammba : Reedu am ina muusa tee he ndu doga.

Doktoor Sal : Hol ko ñaamda hannde ?

Sammba : Ñaammi ko faataata.

Doktoor Sal : Toppito laaɓal, cooɗoroɗaa saabunnde, njaraa ndiyam laaɓdam.

Doktoor Sal wiya : « Sammba sooɗoro saabunnde ».

Sammba sooɗoro saabunnde

Sa soo saa

Si - se - su - so - sa

Sii - see - suu - soo - saa

Njahden

Sal

Reedu

Muusa

Subaka

Balndu

Sooɗoro

Saabunnde

Hammadi e Kummba njahii to Doktoor Sal. Reedu Hammadi ina muusa gila subaka. Balndu makko ina wuli no feewi, reedu makko ina doga. Doktoor Sal wiya mo : « Toppito sooɗoraade saabunnde ko adii nde ñaamataa, ko laaɓal woni afo cellal ».

Illustration

Une femme qui lave son enfant dans les toilettes, un seau d'eau, du savon, une serviette

Hammadi : Ko hannde бuri буубде he hanki.,

Kummba : Toppitoden laabal wuro ngo.

Sammba : Rewbe, yo lootat sukaabe mum en.

Hammadi : Hay worbe yo pittat mbeddaaji wuro.

Kummba : So yimbe fof ndariima tan, laabal dañete !

So yimbe fof ndariima tan, laabal dañete !

yimbe	laabal				
Be	baa				
Б	Б				
Bi	Be	Бу	Bo	Ба	
Bii	Bee		Бuu	Бoo	Бaa

Бууби

sukaabe

en

pittoyen

laaBal

Бokki

KeBii

gaynude

Hannde ina бууби, sukaabe pittoyii leegal боло en. Hammadi e Sammba e Kummba nana les Бokki kocca paali боhe. Fittoobe leegal njiylilii ko laaBal.

Illustration

Une femme qui lave son enfant dans les toilettes, un seau d'eau, du savon, une serviette

Moodi : Hammadi, hol ko ngonnduɗa ?

Hammadi : Ngondu mi ko maɓɓo e jontinooje.

Moodi : Mate a alaa Arkille ?

Hammadi : Mi anndaano bowɗi ina ngadda jontinooje.

Moodi : Ar njahen to doktoor Sal rokku ma kaɓɓon leɗɗe.

Hammadi ko maɓɓaado, o rokkaama kaɓɓon leɗɗe.

Maɓɓaado

kaɓɓon

aɓɓaa

aɓɓo

ББ

ББ

iɓɓi - eɓɓe - uɓɓu - oɓɓo - aɓɓa

iɓɓii - eɓɓee - uɓɓuu - oɓɓoo - aɓɓaa

ɗojja

kaɓɓon

maɓɓaado

gila

hanki

Tijjaani

ɓokki

njahatmi

Hammadi ko maɓɓaado gila hanki. Moodi yiɗnoo nawde mo ko to Ceerno Tijjaani. Kono Hammadi burani ɗum ko yahde to Doktoor Sal.

Doktoor Sal rokkii mo kaɓɓon leɗɗe taton.

Doktoor : Hammadi, hol no mbaɗɗudaa he baɓɓu?

Hammadi : ko mawɗum, mi saɓorii.

Doktoor : Hol mo ngardudaa ?

Hammadi : ngardumi ko he Daado.

Doktoor : Eey, jooni foofto haa keɓta doole ma !

Demmba dawdii e Deede dispaseer.

Demmba		deede		dispaseer
de		dee		di
d	d	d	d	
di	de	du	do	da
dii	dee	duu	doo	daa

Demmba

Doktoor

Deede

Dulo

Hammadi

Foofto

Dawdii

doole

Hammadi yahdiino e Sammba to dispaseer wuro. Be tawi toon Demmba e Deede e Doktoor Sal. Hannde dispaseer o ina heewi yimɓe. Bee ina ngonndi e maɓɓo, beya ina ngonndi e ndogu reedu wodɓe ina ngonndi he rafiji goddi.

Doktoor Sal ko gorko laaɓɗo reedu.

L3-5

SAFRIRDE

ALKULAL : DD

Hammadi : Jam weeti Dadde.

Dadde : Yo a wuur cellaa Hammadi

Hammadi : Mbaar a yiydii e doktoor Kodda ?

Dadde : Mi yiydii he makko kay, o wafii kam rajo.

Faati : Kaaw Dadde, addu gaay ordinaas o, mi
soodoyaa to farmasiŋ.

Kaaw Dadde addu ordinaas mi soodoyaa to farmasiŋ.

Dadde addu

Adde addu

dd dd

iddi edde uddu oddo adda
iddii eddee udduu oddoo addaa

Dadde

Doktoor

Wadde

Hodde

Ordinaas

Safirde

Heddii

addu

Hannde ko aañnde, Dadde dawaniŋ dispaaseer wuro. Gila o addi ordinaas makko, Faati waddi heen kaalis yahi to farmasiŋ soodoyi. Hade makko yarde siro makko, o adii ko yarde kodde e ko-sam haa o heddi.

- Hammadi : Sammba, ar njahen safirde calminoyen Paate.
 Sammba : Hol ko Paate wonndi ?
 Hammadi : Ko o jannoofo, hofru makko ina muusa
 Sammba : Njahen !
 Hammadi : Paate jam hiiri, hol no balndu wadi ?
 Paate : Ko mawqum, Doktoor Sal rokkii kam podde pasooje e pomaate.

Doktoor Sal rokkii kam podde pasooje e pomaate.

Podde pasooje pomaate
 Po pa po
 P p p

Pi pe po pu pa
 Pii pee poo puu paa

Podde	Paraaje
Paate	Peeje
Pomaate	dispaseer
Pasooje	salminoyde

Hammadi e Sammba njahii dispaseer salminoyde Paate. Gila hanki o sellaani. O yanno o gaañii e hofru. Doktoor Sal yeewi mo, rokki mo podde pasooje e pomaate. Paate samorii kono o woni haa jooni ko to dispaseer.

Illustration

Séance de vaccination sous les arbres dans la cour de récréation,
Les infirmiers et les infirmières assis sur des chaises avec un banc sur lequel leurs matériels sont posés
Un groupe de femmes en rang avec leurs enfants

Hammadi : Sammba, aan kam a yiyii bee jom daneegi jogiibe
podde e pinguuji?

Sammba : Bee ko doktoreeɓe, hannde ko ñalawma feso.

Hammadi : A yiyii ngel cukalel goyowel ina nanngi e noppi ?

Sammba : Eey kay, hay godngel nana tuggi koppi he leydi ina
woya.

Cukalel nanawoya ina nanngi he noppi.

noppi oppi

lppi eppe uppu oppo appa

lpii epee uppuu oppoo appaa

keppi

happu

noppi

luppude

coppi

heppii

woppu

feppi

Hannde ko ñalawma feso, sukaaɓe heewɓe nana ngoya ina nanngi he noppi. Doktoor Sal pingii
heen heewɓe; kono haa jooni won joodiibe boowal ina keppi. Faati luutaama ngoo feso, ko o
jahdo wuro Coppi gila hanki.

L3-W8

ALKULAL R

Illustration

Séance de vaccination sous les arbres dans la cour de récréation,
Les infirmiers et les infirmières assis sur des chaises avec un banc sur lequel leurs matériels sont posés
Un groupe de femmes en rang avec leurs enfants

Sammba : Raamata ar gaay yiya ɓee yimɓe !

Raamata : ʼBee kay ko doktoreeɓe riiwtoobe rafiji sukaaɓe.

Sammba : Hol ko ɓe njahata ?

Raamata : ʼBe peesata ko sukaaɓe, ɓe ndannda dum en he won rafiji ko wayi no dooyru.

Sammba : Duum ina wadi faayiida sabu reentaade ɓuri safraade.

Raamata : A haalii goonga, wadde pesen, peesen roofolɓe men.

ʼBee ko doktoreeɓe riiwtoobe rafiji sukaaɓe.

Doktoreeɓe riiwtoobe rafiji

		ree	rii	ra
		r	r	r
ri	re	ro	ru	ra
rii	ree	roo	ruu	raa

Raamata
doktoreeɓe
ndeenira
ɗoyru

riiwtoobe
rafiji
ɓuri
renntaade

L3-W9

ALKULAL : N

Illustration

Séance de vaccination sous les arbres dans la cour de récréation,
Les infirmiers et les infirmières assis sur des chaises avec un banc sur lequel leurs matériels sont posés
Un groupe de femmes en rang avec leurs enfants

Hammadi : Sammba, ηolo dey sellaani gila hanki.

Sammba : Hol ko o wonndi ?

Hammadi : O wonndi ko paawngal e ηatorjato.

Sammba : Hol to o woni ?

Hammadi : o mona lelii dispaseer omo ηaañoo.

Sammba : yoo Allah rokku jam !

Sammba, ηolo de sellaani gila hanki.

ηolo

ηo

η

ηi ηe ηo ηu ηa

ηii ηee ηoo ηuu ηaa

ηolo

ηeefde

ηolde

ηeele

ηoral

ηerde

ηato-ηato

ηaañoo

Nolo ko sehil Hammadi e Sammba. Gila hanki noon o sellaani. O wonndi ko e paawle kam e ηatorjato. O mona lelii dispaseer o mo ηaañoo.

REFTO 3

- Hammadi : Daado en payii safrirde.
Fati : Be ngari do ko ñakkude bingel mabbe.
Hammadi : Safaara dey ko huunde moyyere.
Faati : Hay rawane be ngariino ñalngu ñakko.
Hammadi : Cellal ko afo ngalu !
Faati : A haalii goonga, reentaade buro safraade

Daado-Safrirde-rawane -huunde-Dadde – payii -tappa

D d s r n adde p appa

Safaara	dispaaseer
Dadde	payii
hootonde	reentaade
huri	Bingel

Bingel amen ñakkii hannde ko to dispaaseer. Dadde e Daado ina mbaawi safaara. Cellal ko afo ngalu, ko duum wadi reentaade huri safaraade. so neddo ñawii yo safro law, toppitoo laaɓal mum.

L4-W1

ALKULAL Ɗ

Hammadi : Hanki fof mi ɗaanaaki,

Siidi : Hol ko haɗi ma ɗaanaade ?

Hammadi : ko mi jeeɓatnoodo kawgel fuku.

Siidi : Hol fettidannooɓe ?

Hammadi : Ko kippu Muritani e kippu Alseri, kono ko Muritani fooli.

Siidi : Aah, woyyoo Muraabituun !

Hammadi ɗaanaaki hanki jamma.

ɗaanaaki

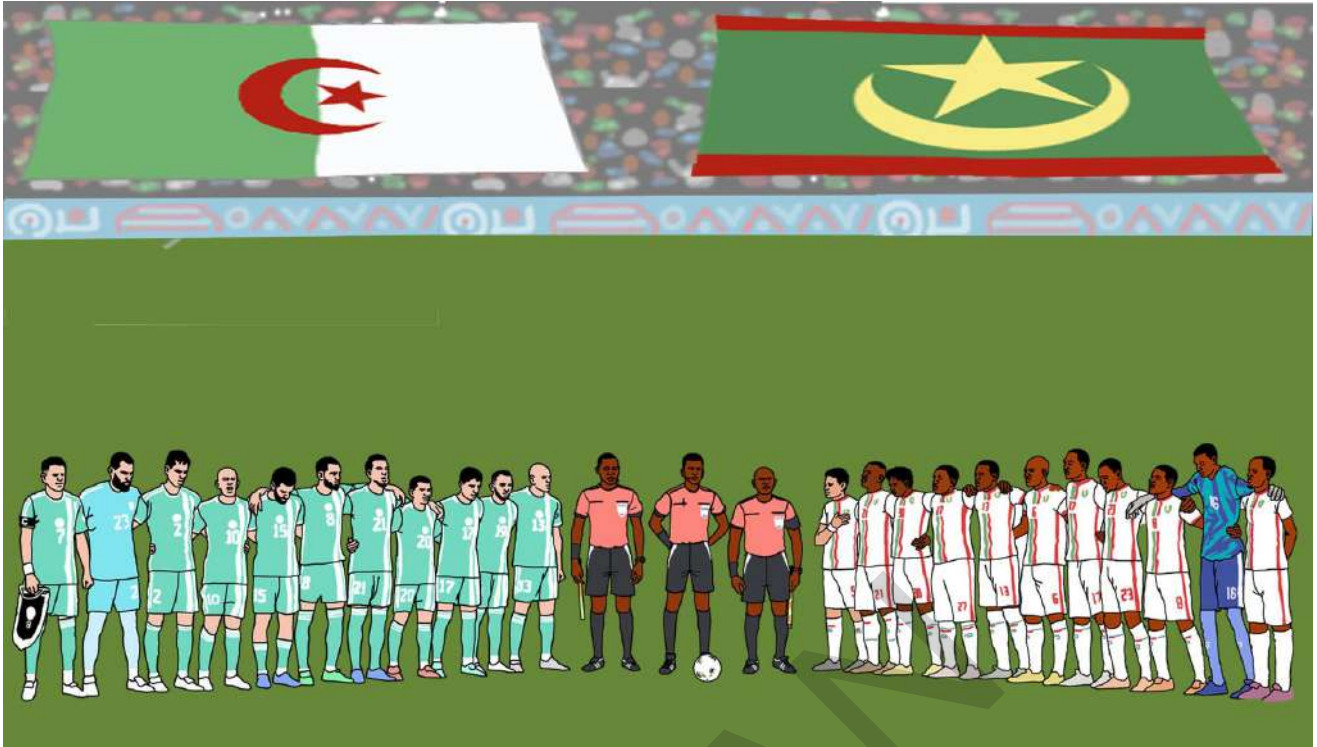
ɗaa

ɗ

ɗi	ɗe	ɗu	ɗo	ɗa
ɗii	ɗee	ɗuu	ɗoo	ɗaa

ɗaanaaki	mawɗo
balɗe	mida
aɗa	wada
ɗaminiido	ɳalɗi

Hammadi en ɳalli fijde ko to dingiral fuku to. He ɓe njogii ɳalɗi fuku bal he ɗeedoo balɗe. Faati en nana keɓloo yahde toon, eɓe ɗaminii kippu Muritani ma fool. Hayyoo kippu Muritani fiyii kippu Alseri gootel e ndiga !

Hammadi : Jooddo ko gaañiido hanki to dingiral fuku to.

Siidi : Ko o jando ?

Hammadi : O yan kay haa o debi faddaade !

Siidi : wadde kippu maḅḅe toddiima lomto makko.

Hammadi : Yo Alla rokku kippu Jooddo en poolgu !

Hanki, Jooddo deḅii faddaade.

Jooddo	faddaade
oddo	adḅaa
dd	dd

iddi edde oddo uddu adda

iddii edḅee oddoo udduu adḅaa

Faddaade

Toddiima

Toddaade

Fuddiima

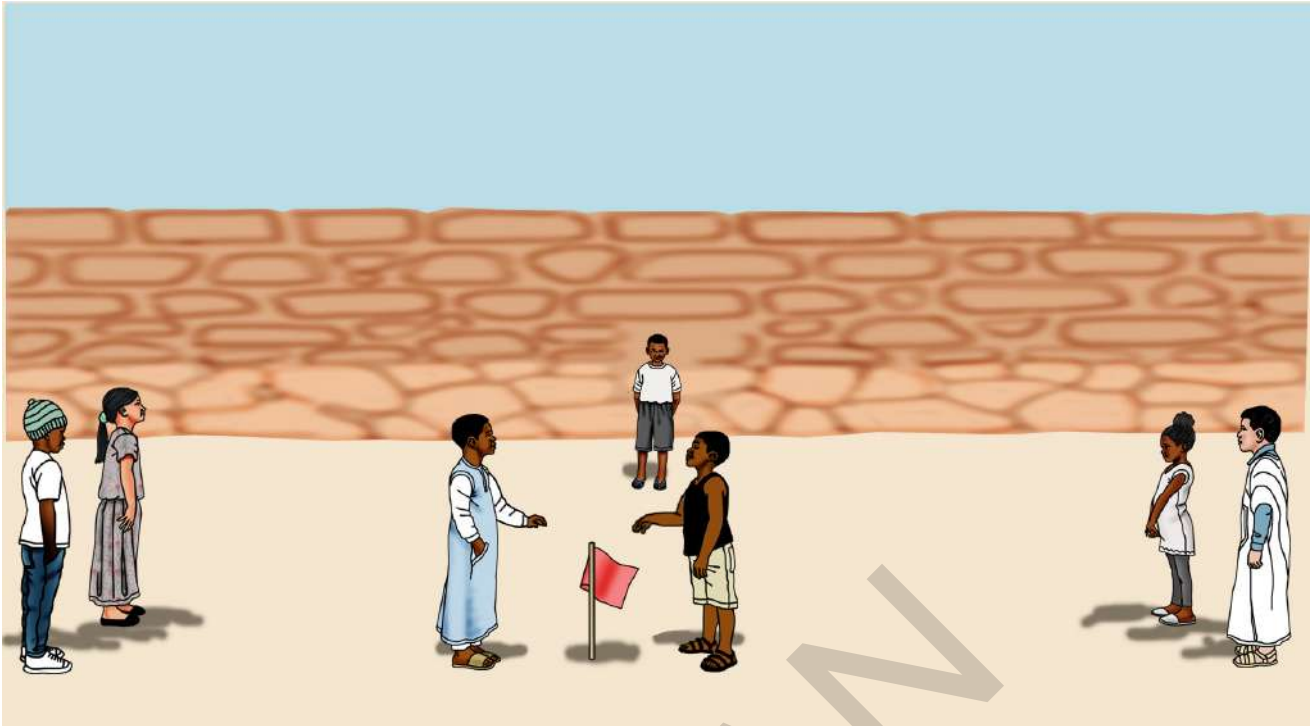
Jooddo

Jooddo

fuddaade

Fuddaade

Hammadi e musiddo mum Jooddo kiiri ko galle Coddo en fadde mawdo maḅḅe. O mo daminii fec-cude ḅe he kippuuji didi. Ko duum woni sabaabu jonnde nde, haa ḅe mbaawa toddaade jogorḅe yahde kawgel fuku bal.

Hammadi : Lekkon men hannde dawri ko fijirde araaraay.

Siidi : A haalii ko njid mi !

Hammadi : Gooto kala ina jogii tongoode mum.

Siidi : Kala nde noddaa ko dīdo kawrata hakkunde ?

Hammadi : Eey, aan kay ndeke afa anndi ndee fijirde !

Kaaliidu e kajjaa kawrii to araaraay do.

Kaaliidu kajjaa kawrii

Kaa ka ka

K k k

Ki ke ku ko ka

Kii kee kuu koo kaa

Kartal

Kawrii

Kaaliidu

Ko

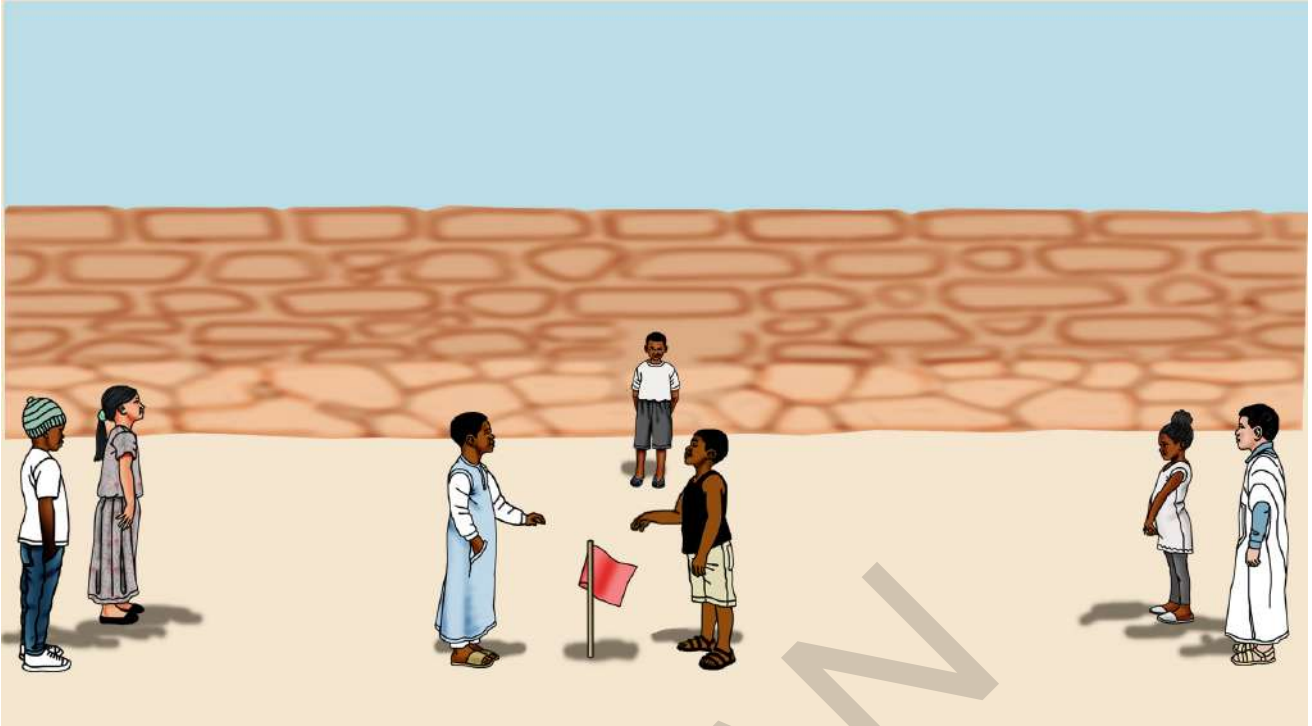
Kajjaa

Kaalis

Kala

koppi

Kaaliidu ko jiddo fijirde araaraay. Hannde ko kippu makko nawi raay. Siidi Buri yidde ko fuku bal kono o mo anndi no fijirde araaraay nde wadirtee. Kaaliidu e Kajjaa kala kawrii he fijirde araaraay nde.

Hammadi : Takko kam yiɗaa fijirde tekkel araaraay.

Siidi : Hol ko Takko añiri Fijirde tekkel araaraay ?

Hammadi : Ko ngaameela tan o wonndi !

Siidi : Miɗa sikki tan Takko faamaani dum !

Takko waɗii tekkel hakkunde teri.

Takko tekkel hakkunde

Akko ekke

akku

Kk

kk

kk

Takko

Sakkotoo

Fakka

Tekkel

Hakkunde

Takkere

Jakkaa

fokkude

Hammadi en ñalli ko to dingiral sukaaɓe to.

He ɓe mbaɗa fijirde araraay, Takko kam ronkaama yo o naw araaray.

Tekkel ngel woni tan ko hakkunde Kaalidu et Hammadi.

Waɗi noon ko eɓe njɗi fijirde nde no feewi.

Illustration

-Deux enfants font le moulage des boeufs

Hammadi : Njahren to gaabi to mahoyen gayi bakke !

samma : Ko toon de burata welde mahde gaye bakke.

Hammadi: A yiyii ndii ngaari no wayi yoodde ?

Samma : Mi yiyii kay, aan ko a gorko ñeeñdufo !

Njahren to gaabi mahoyen gayi bakke !

	gaabi			gayi	
	g			g	
gi	ge	gu	go	ga	

gayi	gosi
gaabi	guurte
gaaci	gasii
gure	gude

Hammadi e Samma njahii to gaabi sara beelel maarooji. Be ñalli ko mahde gay bakke. Hammadi mahii ngaari garba njoodndi. Samma ne mahii gayal mawngal coofngal.

Illustration

- Deux enfants font le moulage des boeufs

Hammadi : Ar ngabboden Goggo to weendu to.

Samma : Goggo hadat en tellaade !

Hammadi : Ar mahoyen gayi bakke !

Samma : Mahde gayi bakke ko gagga mawdo.

Goggo hadat en mahde gayi bakke.

Goggo

Oggo

gg

Iggi egge oggo uggu agga

Iggii eggee oggoo ugguu agгаа

Goggo

Boggol

Gagga

Gayi

Nagge

Nagge

coggu

gagga

Min njahii weendu, min tawi toon Goggo. Miin peewnu mi ko gayi bakke joodfi. Goggo am yeebi di no feewi, o weltii. Kono Sammba ronkii mahde hay gayel gootel, o mahi tan ko nagge woote.

Neene : Ko hannde woni lammba mon ?

Hammadi : Eey, Neene, rokku am ngemmbe am o !

Neene : Mate ko a kuldo Caamel, mbir mawdo o ?

Hammadi : Alaa, miin alaa mbir liboowo mi do !

Kummba : wad cokka mbaɗaa cowti caggal.

Hammadi : So mi liɓii hannde ma mi soodane cakka.

Wad cokka, mbaɗaa cowti caggal.

	Cokka		cowti	caggal
	Co		co	ca
	C		c	c
Ci	ce	co	cu	ca
Cii	cee	coo	cuu	caa

Comci	Caamel
Cokka	Cakka
Cowti	Caalli
Caggal	Caadngol

Hammadi ko mbir mawdo. Nde o naati dingiral ngal, o boorti comci makko, o wadi cokka e cowti caggal. O dikkii Caamel, oo mbir caggal caadngol. Doon e doon bawdi piyi, kelle pobbi be mabdi garaas. Punndi ruuyi, Hammadi roondii Caamel fukki he leydi.

Hammadi : Accaa, ar njahden lammba !

Accaa : Eey ha mi gayna soccaade ñiiye am.

Hammadi : Heño he coccagol ma, mate a nanaani dñi buubaaji ?

Accaa : Mi nanii kay hay gulaali dñi.

Hammadi : Accaa, hannde mi dikkoo, mi sippiree, mi liiba !

Accaa : Aan de hannde ko a kaardo lacciri !

Hammadi ko kaardo lacciri .

lacciri

Acci

Icci ecceocco uccu acca

Iccii ecceoccoo uccuu accaa

Puccu

Kuccii

Taccii

Becce

Lacciri

Gacce

Accaa

kecce

Hammadi ko mbir keewdo gacce. O taccii maayo kanko e puccu makko. O jaɓɓaa, o teddinaa.

O hirtinaa ko lacciri cahaandi cafnɗi teewu. O naatii dingiral, o bakkii, o dikkii. O sippiraa o liibi.

Yeeboobe kala kuccitii he Hammadi ina poɓɓa.

Faati : Kummba, ar mba en woli.

Kummba : fad, mi nodda Wuuri.

Faati : Hol to noddu mo, ar tan so a a suusi.

Kummba : Ndah kaa e nani, wa ulli.

Faati : Mi wa ii ulli jeegom, tati ma e tati am.

Wuuri, ar mba en woli.

Wuuri woli

Wuu wo

W w

Wi we wo wu wa

Wii wee woo wuu waa

Woli	haawa
Wuuri	Wuro
Wadde	Waalo
Wali	baawdo

Faati ko baawdo woli. Sukaabe e mawbe kala ko kanko waawi.

Kono nde Wuuri ummii Wali caggal coñal waalo, o hawii Faati. Wuuri noon ko sehil Haawa, ko galle maabe o wali. Ko hanki tan o ummii wuro maabe. Faati dañii baawdo dum.

REFTO

Hammadi : Ngaree, njahen to dingiral fuku to !

Faati : Njahen kay, fad mi nodda Takko e Accaa he ɓena
pija les lekki.

Hammadi : Hannde ko ñalawma mawɗo, kippu leydi men
hawii kippu Alseri gootel e ndiga.

Faati : Hannde ko weltaare mawnde he ngenndi Muritani.

Takko e Accaa nana cori les lekki galle goggo en.

Takko Accaa cori lekki galle goggo

kk cc c kk g gg

Takko e Accaa ñalli ko yeeɓde film karatee to les caali goggo en too. He kikiide he, ɓe njahii to
dingiral fuku koyngel too. He ɓe njeeɓoya hakkunde kippu Muritani e kippu Alseri.

- Hammadi : oo wutte hol no foti jarata ?
 Hammee : Ujunnaaje sappo mbuudu !
 Hammadi : ndee feggere ne ?
 Hammee : ujunnaaje didi mbuudu.
 Hammadi : fof hawrata ko sappo e didi ujunere ?
 Hammee : ko noon kay, fad mi loowan ma he faandu.

Oo wutte hol no foti jarata ?

Foti

Fo

F

Fi fe fo fu fa

Fii fee foo fuu faa

Foti

Feggere

Fof

Fad

Hammee

foti

faabu

feere

Hammadi yahii jeere, o mona darii damal bitik Hammee. O yidi soodde ko wutte e feggere. Hammee yeeyi mo fof ko sappo e didi ujunere mbuudu.

L5-W2

ALKULAL : J

Hammadi : Ko oodo gorko woni jannginoowo amen lekkon !

Baaba : Hol ko o jannginta on ?

Hammadi : omo janngina min taro, ganndal e hiisa.

Baaba : Tiidnoḍee, jaṅde ko famḍa suura, heewa lammina.

Jaṅde ko famḍa suura heewa lammina.

Janngde

Ja

J

Ji	je	jo	ju	ja
Jii	jee	joo	juu	jaa

Jannginoowo

Jaari

Fijirde

Jaalal

Janngina

Jannginirde

Rajo

jeere

Jannginoowo Hammadi en ko gorko jom haaju. Ņalnde kala o waḍanat ɓe binndannḍe keewḍe. Omo jannginaɓe taro, ganndal e hiisa. Hammadi en hannde ko janngooɓe defte, winndooɓe binndi jooddi.

L5-3- JANNGINOOWO

Paate : Hol to Jajja janngata ?

Hammadi : O janngata ko lekkon Kajjaa en.

Paate : Hol tolno makko ?

Hammadi : O woni ko tolno joyaɓo.

Paate : Aah, Jajjaa ndeke ma o riiwtu majjere.

Jajjaa janngata ko lekkon Kajjaa en.

Jajjaa

kajjaa

ajjaa

ajjaa

jj

jj

Jajjaa

Kajjaa

Hijjoore

Fajjude

Majjere

Hajjaa

Sojjude

Majjude

ALKULAL JJ

Jannginoowo Hammadi en ko gorko jom haaju. Ņalnde kala o waḍanat ɓe binndannḍe keewḍe.

Omo jannginaɓe taro, ganndal e hiisa. Hammadi en hannde ko janngooɓe defte, winndooɓe binndi jooddi.

Hammadi : Hol oo kuufdo masiij ina ñoota ?

Sammba : Oo ko Lamiin ñootoowo leegal amen.

Hammadi : njahen to makko o ñootana mi noosal pantalonj am.

Sammba : Afa jogii ko njobda ?

Hammadi : so wonaa noogasal deppal mi alaa.

Lamiin ko ñootoowo leegal amen.

Lamiin

leegal

La

lee

L

l

Li

le

lo

lu

la

Lii

lee

loo

luu

laa

Hol

deppal

Lamiin

pantalonj

Leegal

mooli

Noosal

leppie

Lamiin ko gorko baawdo ñootol masiij. Buudi addanii mo hannde leppi tati e wudere goro.

Hammadi ne addanii mo pantalonj mum ceekiido.

Lamiin ko ñootoowo nuundudo mo yimbe fof njidi.

L5-5

ALKULAL : LL

Hammadi : jam weeti Balla.

Balla : yo a wuur cellaa, hol ko njidda ?

Hammadi : Njidmi ko gaaraaji falla.

Balla : So Alla, mi alaa gaaraaji falla !

Hammadi : wadde ñootan am noosal tuuba am ngal.

Balla : joodo haa mi haljita ñootannde Lallaa koltu mum.

Lallaa ina jogii gaaraaji falla.

Lallaa fallaa

allaa alla

|| ||

illi elle ollo ullu alla

illii ellee olloo ulluu allaa

Balla

Caalli

Lallaa

Colli

Falla

Follii

Galle

bellitido

Hammadi e Lallaa njahii to ataliyee Balla. Balla ko ñootoowo ñana to galle mum. Hammadi yidi ko gaaraji falla e ñootde pantaloni mum ceekiido. Lallaa noon jogii ko leppi. o wadata ko wutte e wudere e misoor. Balla ko ñootoowo beldo bellitiido.

L5-W6

ALKULAL M

Hammadi : Jam waali, mburu gul o ina woodi ?

Maham : Yo a wuur, ko jooni njaltinan mi mburu.

Hammadi : Yeey am heen coggu teemedere.

Maham : Eey, am gul i jaw nani !

Maham, yeey am coggu teemedere mburu !

Maham am teemedere

ma am am me

m m m m

mi me mo mu ma

mii mee moo muu maa

Maham

mawdi

Jam

bam

Teemedere

murli

Am

mawdo

Maham ko piyoowo mburu mawdo. Hannde o yaltinii looci murli mawdi. Hammadi soodii he makko coggu teemedere mburu. O labii ko looci mawdi jooddi.

Kummba : A yahiino to piyoowo mburu ?

Hammadi : Mi artii to Maham gila naane.

Kummba : Hol mo tawdaa toon ?

Hammadi : Mi tawii toon kodo bammbaado.

Kummba : Hol nde o ari doon?

Hammadi : Gila hanki jamma.

Kodo bammbaado arii gila hanki jamma.

bammbaado

jamma

ammbaa

amma

Hammadi

Jamma

bammbaado

Sammba

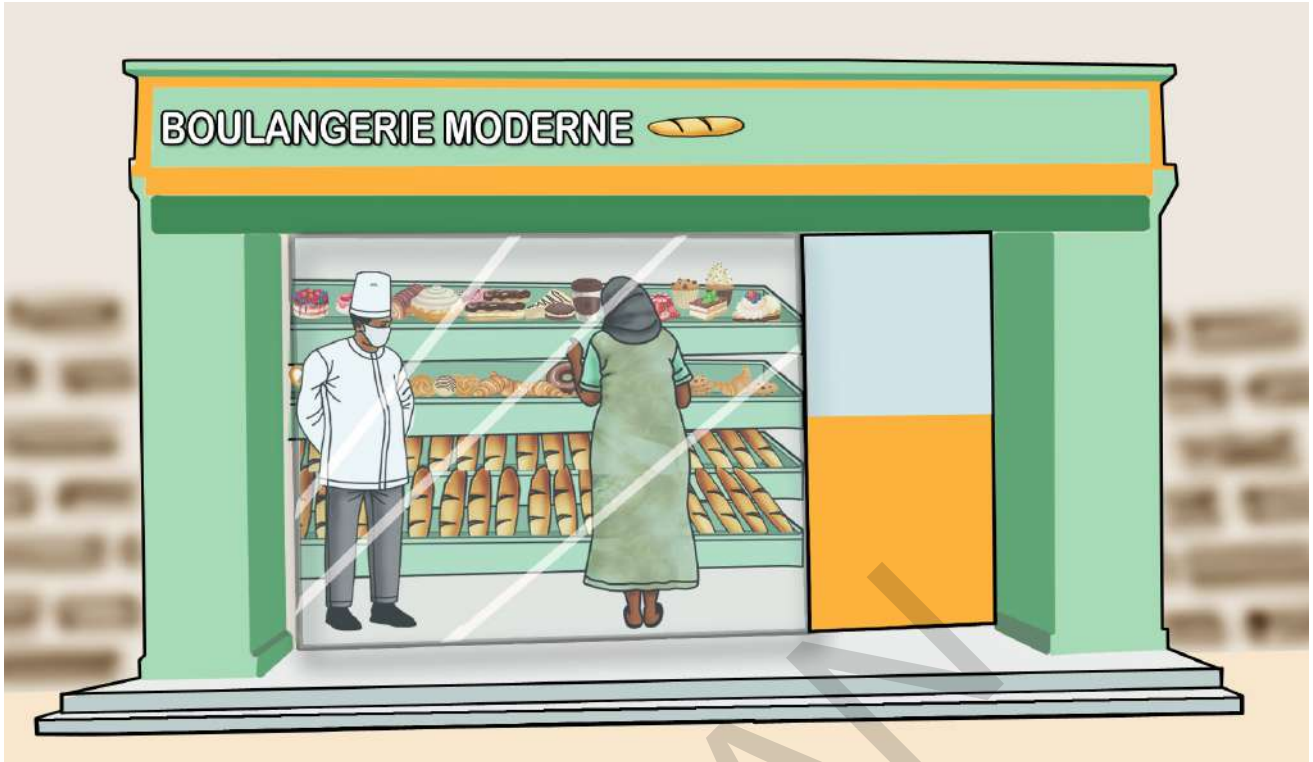
kummba

Semmbe

Ummu

mburu

Hanki jamma, Hammadi e Kummba calminoyii kodo Maham. Ko o bammbaado mawdo. Be tawi Maham ko ina jiiba conndi farij. Fuur makko ina hubba. Nde jamma jenngi, Maham woni he fiyde mburu. Omo jogii peel leggal, omo naatnira ngal mburu, o yaltinira ngal kadi mburu guldo, o fawa he dow taabal. So jamma weetii, yimbe ngara soodde.

Hammadi : Mburu masiŋ ina uura mi.

Kummba : Hoto payɗaa jooni !

Hammadi : Ko mi coodoyoowo mburu masiŋ.

Kummba : Haa, mburu masiŋ dey buri welde !

Hannde subaka jom fuur judii ndamndi.

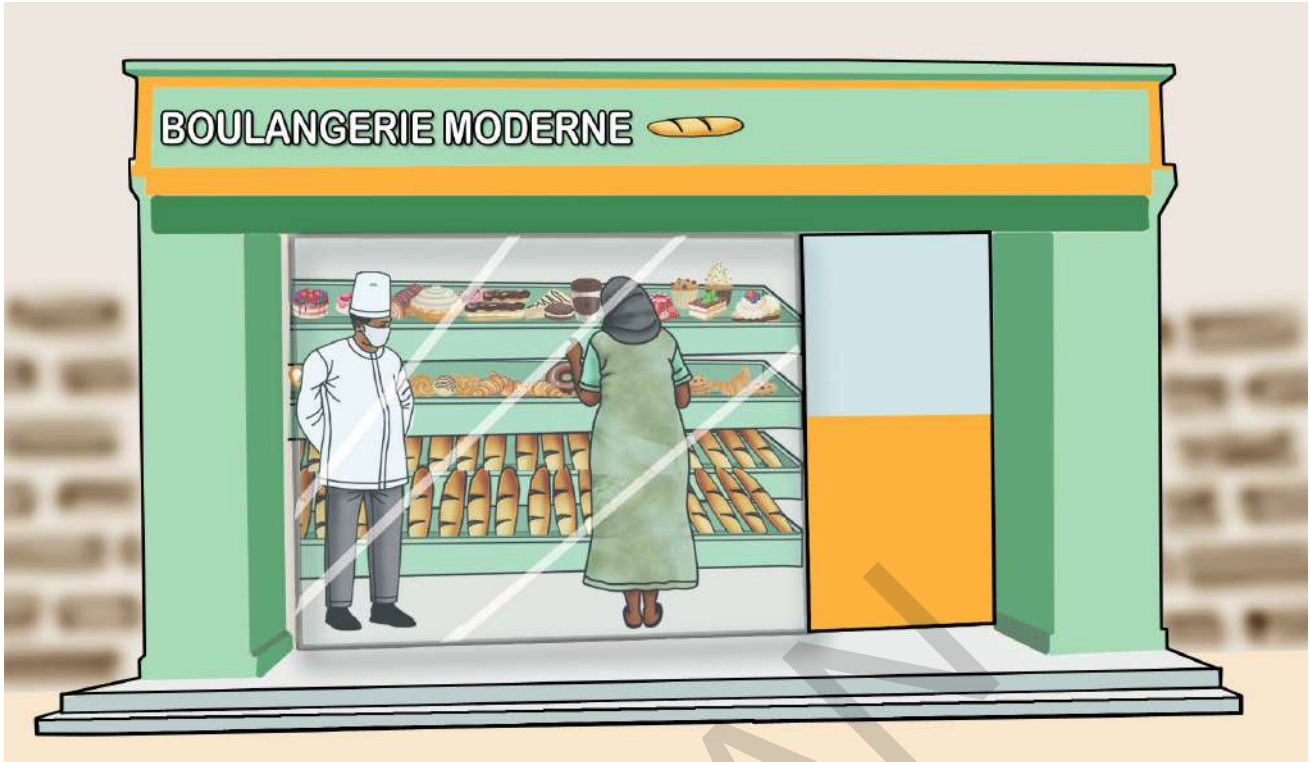
Hannde			ndamndi	
nd			nd	nd
ndi	nde	ndo	ndu	nda
ndii	ndee	ndoo	nduu	ndaa

Ndiyam	Ndamndi
Hannde	Nde
Ndikiri	daɗndu
nder	masiŋ

Fuur masiŋ heewataa cuurki, mburu mum ina uura.

Ko looci juutɗi, joodɗi. Ko heewbe piyata mburu masiŋ.

Hannde ko ndiiftungu Ndikiri. ʼBe kirsi ko ngaari mawndi e ndamndi. ʼBe coodii mburu masiŋ jondo. Yimbe bee fof ina njidi mburu masiŋ.

Hammadi : Hannde to fuur masiɗ to ko daɗndu.

Kummba : Mburu masiɗ wel !

Hammadi : A haalii goonga, mburu masiɗ ina uuri.

Kummba : Addu rokku am heen kupponɗ.

Hammadi : Fad haa teewu ndamndi ndi bennda, mbadden heen mburu o.

Hannde ko ɗiɗo fof ndenndi loocol mburu.

Hannde ndenndi

Annde enndi

nnd nnd

inndi ennde onndo unndu annda

inndii enndee onndoo unnduu anndaa

Enndu

Dunndu

Hannde

Ndenndi

Daɗndu

Bunndu

Anndu

Fonndu

Nde damal fuur masiɗ udditaa hannde subaka, yimbe mbaddi ko daɗndu. Mo woni kala ina yidi soodde mburu masiɗ. Jom fuur o ina jogii mbeewa ba enndu wooturu. E bana nduya dunndu.

Kammba e ndamndi jom bunndu o ndenndi oorol.

REFTO

Hammadi : Wuro mon ina wadi fuur masinj ?

Faati : Eey, ko Dooro fiyata toon mburu.

Hammadi : Ko noon kay Lallaa wiyinoo mi.

Faati : Hay aan kay, a woniino toon, ada foti dum
anndude

Faama magaama fuur masinj jogii camma
F m f j mm

Moodi	fuur
camma	ndoorel
Maagaama	lallaa
Masinj	jogii

Hammadi ko gorke jidnoodo mburu sanne. Ko duum wadi kanko e Faati e Jaalo ko be sehilaabe Dooro no feewi. Mamma nootoowo comci o kadi ko baawdo nootol.

Direkteer : Nganndee ñalngu jeytaare badiima

Hammadi : Hol ko potɗen wadde ?

Direkteer : Mogo, fuku bal, danndu e maajgol...

Deh : Min nanii, ma min mbaɗ so Alla jabii.

Direkteer : ñeeñbe heewbe ko aroobe

Bah : Miɗa anndi ko heewi ma wade

Direkteer : Ko ñalawma mawɗo, yimbe fof ko aroobe.

Ñalawma jeytaare battiima.

ñalawma

ña

ñ

ñi ñe ñu ño ña

ñii ñee ñuu ñoo ñaa

ñalawma

ñameele

ñeeno

ñeeñbe

ñalngu

ñebbe

ñaamde

ñooti

Ñalawma jeytaare ko ñalawma mawɗo wonande kala ngenndi. Ngenndi kala ina mawnina oo ñalawma, faltaaki laamɗo, debbo e gorko, suka e mawɗo.

Hammadi : Hannde ko juulde koorka !

Baaba : Hum mbeewa ba, ko ba kirsateeba.

Hammadi : Wonaa mbaalu ngu uri fayde ?

Baaba : Addu mbeewa ba tan!

Hammadi : Eey Baaba, mbeewa baa nani ?

Hum mbeewa ba, ko ba kirsateeba.

mbeewa

mbee

mbee

mb

mb

mbi mbe mbo mbu mba

Mbii mbee mboo mbuu mbaa

Mbeewa

Mbaalu

Mbay

Mburu

Mbabba

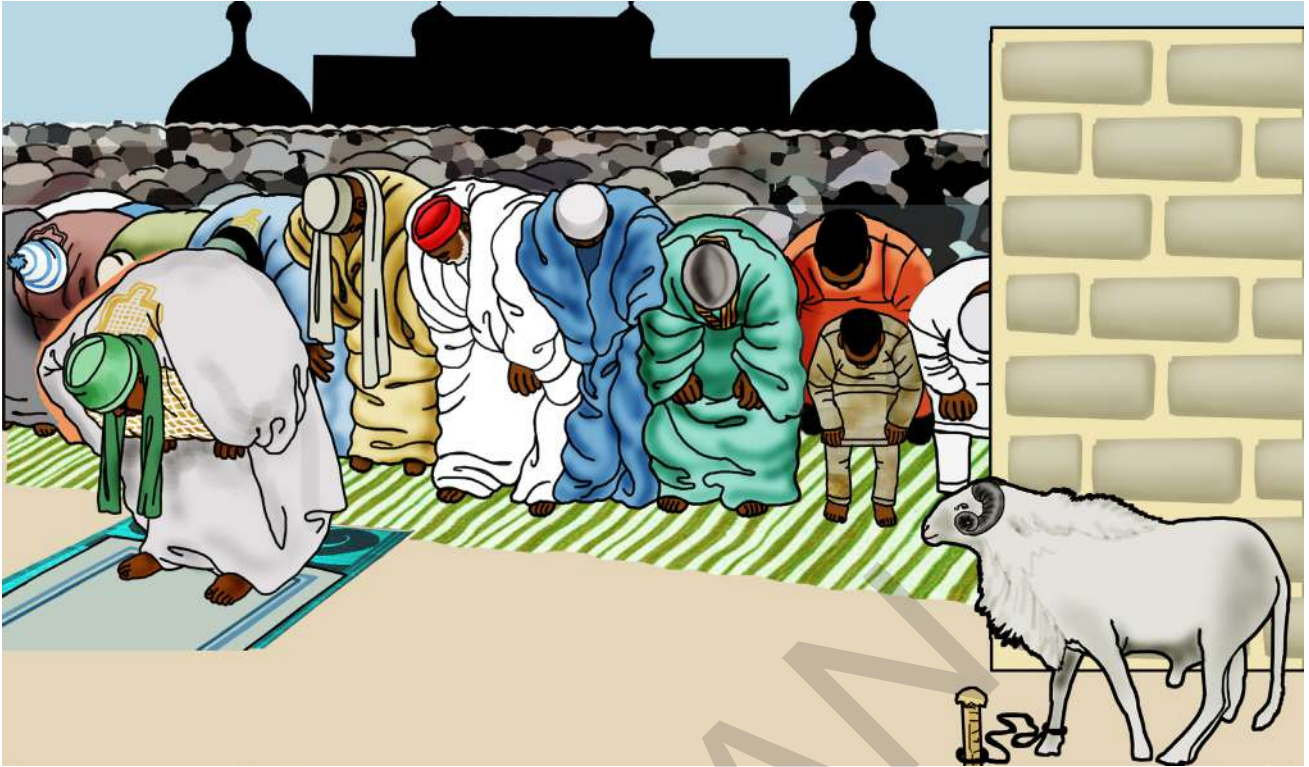
Mbeelu

Mbiimi

mbuufu

Baaba artii pummungal. O soodorii mburu. O tawi hammadi hirsii mbeewa ba.

Kummba e Neene ndefii soos beldfo. Hammadi e sehil mum Mbay ñaantima mbafoyii juulmo wuuri.

Hammadi : Hannde ko juulde taaske .

Baaba : Njahren pummirgal !

Hammadi : Wafde yaanjen kaawu Dadde !

Baaba : Boorno comci ma kesi di, ngaraa !

Hammadi : Haa mi walla neene tayde teewu !

yeen dow, ndeentodaa yiiyam.

yeen yiiyam

yee yii- ya

y y y

yi ye yu yo ya

yii yee yuu yoo yaa

yeen

yiiyam

Tayde

yeende

Tayii

yiyal

Yeewtaade

yeewto

Caggal pummirgal, Baaba hirsii layya mum.

Hammadi tayii teewu, soppii yiye.

Juude makko mbadii yiiyam.

Ma o yeewto comci makko hade makko wafoyde juul mo wuuri.

Hammadi : Hannde ko jamma jibineede Nelaado

Kummba : Eskey oo jamma, njetoor woodani Allah.

Hammadi : Njuulen, njangen buraana haa weeta.

Kummba : Hol no njahra ten toon?

Hammadi : Njahen he oto kaawu njobbo.

Njahen he oto Kaaw Njobbo.

Njahen	Njobbo
nja	njo
nj	nj
nji	nje
nji	nje
njo	nju
nju	nja
nji	nje
njee	njoo
njuu	njaa

Njarlu

Njahen

Njobbo

Njokka

Njeew

Njahren

Njokkii

njuumri

Min njahii tawtoreede jamma jibineede nelaado Alla to Njeew. Min njahi ko he oto kaaw Njobbo. Min njokkii endam. Min kettiima daafe belde kam e waajuuji seernaabe. Jamma oo welii no njuumri. Yo en mbattu ni mo wuuri.

REFTO

Ñ -Y-N-Ñ-

Hamadi : hannde ko ñalawma jeytaare

Kummba : ko en tawtoroyteebe ?

Hamadi : Eey kay, hannde njiyen ko yoodi.

Kummba : Comci am ngaddan mi dñi fof ko kesi.

Hammadi : Haa jooni mi yejjitaani jamma

Jeytaare men rawane.

ñalawma -nolaama-yiyal- njahen- jamma

ñ η y nj j

nolaama

Yiyal

ñalawma

julde

Nelaado

Haraan

neñama

taaske

Baaba soodan min comci kesi tawa ko bagiiji tati hono araraay moritani ni. So ñalawma jeytaare arii min nawadi lekkon. Miin mi weccanii on julde koorka, julde taaske, julde mawluuda, hay jeytaare ne maa mbeccane don comci !

REFTO

Ñ -Y-N-Ñ-

Hamadi : hannde ko ñalawma jeytaare

Kummba : ko en tawtoroyteebe ?

Hamadi : Eey kay, hannde njiyen ko yoodi.

Kummba : Comci am ngaddan mi dii fof ko kesi.

Hammadi : Haa jooni mi yejjitaani jamma

Jeytaare men rawane.

ñalawma -ηolaama-yiyal- njahen- jamma

ñ η y nj j

ηolaama

Yiyal

ñalawma

juulde

Nelaado

Haraan

ηeñama

taaske

Baaba soodan min comci kesi tawa ko bagiiji tati hono araraay moritani ni. So ñalawma jeytaare arii min nawađi lekkon. Miin mi weccanii on juulde koorka, juulde taaske, juulde mawluuda, hay jeytaare ne maa mbeccane don comci !

ALLUWAL BINNDANDE

Lowre	winndannde	Tiitoonde	Alkulal	Hello
		Naatirka		4
		Kollitgol deftere		5
		Nder galle		6-7
		Nehdi e janje		8-9
		Cellal		10-11
		Pijirlooji		12-13
		Fitiram golle		14-15
		Juuldeelee		16-17
	1	1	Terde galle	a
2		Nder galle	aa	20-21
3		Calminaali	i	22-23
4		Calminaali	ii	24-25
5		naamde	o	26-27
6		naamde	oo	28-29
7		Golle galle	e	30-31
8		Golle galle	ee	32-33
9		Galle kaaw	u	34-35
	10	Refto	a-aa-e-ee-i-ii-o-oo-u	36-37
2	11	Dudal buraana	uu	38-39
	12	Dudal buraana	y	40-41
	13	Udditgol lekkon	b	42-43
	14	Udditgol lekkon	bb	44-45
	15	Nder janngirdu	n	46-47
	16	Nder jannginirdu	nn	48-49
	17	fooftere	t	50-51
	18	fooftere	tt	52-53
	20	Refto		54-55
3	21	Guurte	s	56-57
	22	Guurte	ḡ	58-59
	23	Laaḡal	ḡḡ	60-61
	24	Rafiji	d	62-63
	25	Rafiji	dd	64-65
	26	safirde	P	66-67
	27	safirde	pp	68-69
	28	Feso	r	70-71

	29	Feso	N	72-73
	30	Refto		74-75
	31		d	76-77
	32	Fuku bal	dd	78-79
	33	Fuku bal	k	80-81
	34	Araaraay	kK	82-83
	35		g	84-85
	36	Gayi bakke	gg	86-87
	37		gg	88-89
	38	Sippiro	c	90-91
	39		cc	92-93
	40	Woli	w	94-95
	41			96-97
Lowre5	42	Njulaagu	f	98-99
	43	Jannginoowo	j	100-101
	44		jj	102-103
	45	Notoowo	l	104-105
	46		ll	106-107
	47	Piyoowo mburu	m	108-109
	48		mm	110-111
	49	Fuur masinj	nd	112-113
	50		nnd	114-115
Refto	51			116-117
Lowre6	52	Jeytaare	ñ	118-119
	53		ññ	120-121
	54	Juulde taaske	y	122-123
	55		yy	124-125
	56	Juulde koorka	mb	126-127
	57		mmb	128
	58	Jibineede nelaado	nj	
	59		nnj	
Refto	60	Hoore hitaande	ng	

IPELAN 2024

Deftere taro Pulaar

Tolno1

BANQUE MONDIALE

